

UTENOS RAJONO SAVIVALDYBĖS LELIŪNŲ SOCIALINĖS GLOBOS NAMŲ GYVENIMO KOKYBĖS KONCEPCIJA

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Utenos rajono savivaldybės Leliūnų socialinės globos namai (toliau - Įstaiga) yra socialinės globos įstaiga, teikianti ilgalaikės (trumpalaikės) socialinės globos paslaugas senyvo amžiaus asmenims ir suaugusiems asmenims su negalia.

2. **Gyvenimo kokybės koncepcija** (toliau - GKK) reglamentuoja socialinio darbo būdus ir metodus, kuriais užtikrinamas Įstaigos gyventojų lūkesčius ir gyvenimo kokybės lygį atitinkantis gyvenimas ir vertinamas teikiamų paslaugų efektyvumas gyvenimo kokybės gerinimo srityje.

3. **Gyvenimo kokybė** - tai ekonomikos, sociologijos ir politologijos sąvoka, apimanti žmogaus dvasinę, socialinę ir fizinę gerovę. Su sveikata susijusi gyvenimo kokybė yra vertinama pagal įvairius kriterijus, tačiau beveik visada įtraukiami visi šie trys žmogaus gerovės aspektai.

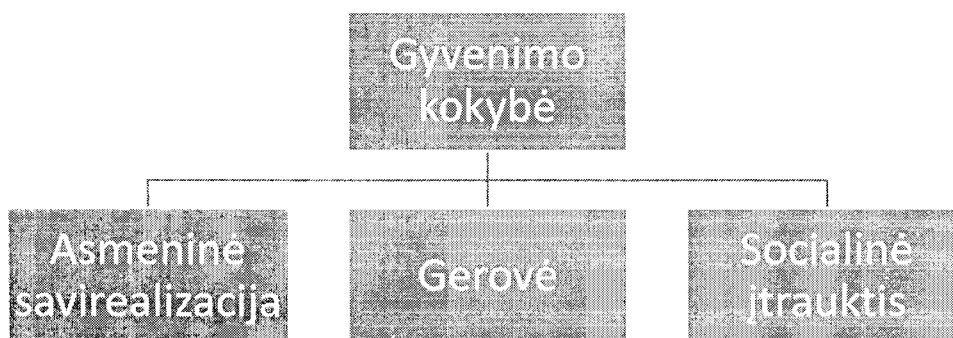
4. **GKK tikslas** - išsiaiškinti ir tenkinti individualius Įstaigos gyventojų poreikius bei lūkesčius, taip gerinant gyventojų gyvenimo kokybę gyvenant Įstaigoje.

5. **Įstaigoje išskiriamos šios gyvenimo kokybę lemiančios sritys:**

5. 1. **asmeninė savirealizacija** - laisvalaikio leidimo būdai, mėgstamos veiklos, dienos užimtumo veiklų lankymas, gebėjimas priimti sprendimus, teisių užtikrinimas ir įgyvendinimas;

5. 2. **gerovė** - sveikatos būklė, gyvenamosios aplinkos saugumo ir pritaikymo užtikrinimas, psichologinis klimatas, materialinių vertybių saugojimas bei disponavimas jomis, užtikrinant geriausių gyventojų interesą;

5. 3. **socialinė įtrauktis** – įsitraukimas dalyvaujant bendruomenės, partnerių ar savanorių organizuojamose veiklose, socialinių ryšių ir ilgalaikių santykių palaikymas bendraujant su visuomenės nariais, partneriais, savanoriais, tarpasmeninių ryšių kūrimas ir palaikymas.

1 pav. Gyvenimo kokybės schema.

Eil. Nr.	Sritys	Kriterijai	Rodikliai
1.	1.1. Asmeninė savirealizacija	1.1.1. laisvalaikis / užimtumas; 1.1.2. savarankiškumas, sprendimų priėmimas; 1.1.3. teisės.	1.1.1.1. laisvalaikio leidimo būdų pasirinkimas; 1.1.1.2. dalyvavimo užimtumo veiklose dažnumas ir aktyvumas. 1.1.2.1. savarankiškumo lygio palaikymas; 1.1.2.2. įgalinimas priimti sprendimus. 1.1.3.1. asmens teisių užtikrinimas; 1.1.3.2. pilietinių teisių užtikrinimas.
2.	2.1. Gerovė	2.1.1. psichologinė gerovė; 2.1.2. fizinė gerovė; 2.1.3. materialinė gerovė.	2.1.1.1. geros psichologinės asmens būklės/savijautos užtikrinimas. 2.1.2.1. subalansuota, pritaikyta ir reguliari mityba; 2.1.2.2. kokybiškos sveikatos priežiūros paslaugos; 2.1.2.3. tinkamos sąlygos asmens higienos poreikiams tenkinti; 2.1.2.4. švari ir asmens poreikiams pritaikyta gyvenamoji aplinka. 2.1.3.1. aprūpinimas reikalingais daiktais; 2.1.3.2. piniginių lėšų naudojimas ir saugojimas užtikrinant geriausius asmens interesus.
3.	3.1. Socialinė įtrauktis	3.1.1. socialinis dalyvavimas;	3.1.1.1. ilgalaikių santykių su Įstaigos partneriais, savanoriais ar bendruomenės nariais, artimaisiais, draugais ir kt. palaikymas ir kūrimas. Dalyvavimas Leliūnų miestelio bendruomenės gyvenime. 3.1.1.2. naudojimas įvairiomis paslaugomis už įstaigos ribų.

II SKYRIUS GYVENIMO KOKYBĖS GERINIMĄ UŽTIKRINANČIOS PRIEMONĖS

6. Paslaugų gavėjų gyvenimo kokybės gerinimo veiksmai:

6.1. asmeninės savirealizacijos srityje – išsiaiškinama gyventojų mėgstama veikla, kiekvieną dieną organizuojami užsiėmimai, skatinama juose dalyvauti, ugdomas gyventojų savarankiškumas atliekant kasdienes veiklas (asmens higiena, kartą per mėnesį organizuojamas maisto gamavimo užsiėmimas ir kt.), pasitelkiant Gyventojų tarybos ir gyventojų susirinkimus, pasitarimus ir individualius pokalbius gyventojas įtraukiamas į su jo gyvenimu Įstaigoje susijusių sprendimų priėmimą bei sprendžiant jo asmeninius klausimus. Gyventojai žino savo teises, kurios nuolat primenamos gyventojų ir Gyventojų tarybos susirinkimo metu, gyventojams išdalinti lankstinukai,

kuriuose nurodytos jų teisės. Gyventojų pilietiškumas skatinamas gyventojų ir Gyventojų tarybos susirinkimų metu primenant jiems jų pilietines pareigas, Įstaigoje organizuojami rinkimai, kurių metu gyventojai gali laisvai pasirinkti ir balsuoti už pasirinktą kandidatą.

6.2. Gerovės srityje – siekiama stiprinti psichologinės, fizinės bei materialinės gerovės sritis:

6.2.1. psichologinė gerovė:

6.2.1.1. kartą per mėnesį organizuojamos religinės paslaugos (Šv. Mišios), reaguojama į gyventojų poreikių pasikeitimus, kiekvieną dieną individualių pokalbių metu išsiaiškinama gyventojų asmeninė savijauta, ieškoma būdų ją gerinti, esant poreikiui pasiūloma psichologų ar kitų specialistų bei medikamentinė (paskyrus specialistui) pagalba, kartą per savaitę vykstančių bendrų Gyventojų tarybos ir gyventojų susirinkimų metu primenamos etikos kodekso bei Įstaigoje puoselėjamos vertybės, pagarbos bei teisės į laisvę ir orumą principai, taip pat - kaip vertinamas netinkamas ar neetiškas elgesys bei nagrinėjami nepagarbaus, neetiško elgesio atvejai, kartą per savaitę organizuojami gyventojų susitikimai ir/ar užsiėmimai su NVO (Raudonasis kryžius) savanoriais.

6.2.2. fizinė gerovė:

6.2.2.1. keturis kartus per dieną Įstaigos gyventojams tiekiamas subalansuotas, sveikatos būklę bei individualius poreikius atitinkantis maitinimas. Taikoma maisto konsistenciją koreguojanti dieta (trintas, paskystintas maistas), dietinis maitinimas pagal gydytojo, slaugytojo rekomendacijas. Esant poreikiui, suteikiama pagalba valgant. Savaitės ir dienos meniu yra iškabinamas Įstaigos stende;

6.2.2.2. kartą per mėnesį Įstaigoje vyksta šeimos gydytojo vizitacija. Pagal šeimos gydytojo nurodymus organizuojami vizitai pas kitų sričių specialistus, reabilitacijos paslaugos, odontologų konsultacijos, aprūpinama medikamentais ir slaugos priemonėmis, pagal poreikį kviečiama greitoji medicinos pagalba, lydima/vežama į gydymo įstaigas planinėms operacijoms, konsultacijoms, profilaktiniams patikrinimams, vykdomas gyventojų lankymas gydymo įstaigose, Įstaigoje teikiamos slaugos paslaugos;

6.2.2.3. kiekvieną darbo dieną gyventojams organizuojami grupinės ir individualios mankštos užsiėmimai Įstaigos patalpose ar kieme;

6.2.2.4. kiekvieną dieną vykdomas gyvenamųjų kambarių ir bendrojo naudojimo patalpų valymas, padedama gyventojams tvarkantis asmeninius daiktus, spintas, spinteles, asmenines erdves, klojantis lovas.

6.2.3. materialinė gerovė:

6.2.3.1. gyventojai aprūpinami reikalingais daiktais ir priemonėmis, teikiama pagalba apsiperkant, esant poreikiui, gyventojų apipirkimai organizuojami du kartus per savaitę;

6.2.3.2. užtikrinamas gyventojų interesus atitinkantis, saugus jo asmeninių lėšų saugojimas bei disponavimas jomis asmeniniams poreikiams tenkinti.

6.3. Socialinės įtraukties srityje – bendradarbiaujama su Leliūnų miestelio bendruomene, dalyvaujama bendruomenės, savanorių, partnerių organizuojamuose renginiuose, parodų bei knygų (leidinių) pristatymuose, užsiėmimuose. Su partneriais, NVO Raudonasis kryžius atstovais, savanoriais, bendruomenės nariais organizuojami bendri renginiai, veiklos, užsiėmimai. Gyventojų artimieji įtraukiami į Įstaigoje ir už jos ribų organizuojamas veiklas, šventes, parodas, koncertus, užsiėmimus, išvykas ir kt.

7. Šių veiksmų poreikis yra fiksuojamas gyventojų poreikių vertinime, o vykdymas - individualiame socialinės globos plane (toliau – ISGP). ISGP grafose, atitinkančiose gyvenimo kokybės rodiklius, fiksuojami išsikeliami uždaviniai, nusimatomos priemonės jiems įgyvendinti, nurodomas atsakingas darbuotojas, numatomas laikotarpis (kurio metu bus siekiama užsibrėžtų tikslų), pažymimos iškilusios kliūtys nusimatytiems tikslams įgyvendinti, pasiekti rezultatai ir nusimatomi tolimesni tikslai.

III SKYRIUS

GYVENIMO KOKYBĖS IR POKYČIO VERINIMAS

8. **Gyvenimo kokybės matavimas** – tai Įstaigos gyventojų subjektyvi nuomonė apie jo pageidaujamas ir esamas gyvenimo kokybės rezultatus, atsižvelgiant į Įstaigoje išskirtas gyvenimo

kokybės sritis ir kriterijus. Gyvenimo kokybės matavimas atliekamas individualiu ir kolektyviniu lygmenimis.

9. Savo gyvenimo kokybę gyventojas vertina vieną kartą per metus (gruodžio mėn.), anketinės apklausos metu. Naujai Įstaigoje apsigyvenę asmenys anketinėje apklausoje dalyvauja ne anksčiau kaip po 5 mėn. nuo atvykimo į Įstaigą. Gyventojai, kuriems dėl sveikatos būklės sunku savarankiškai išsakyti savo nuomonę, vertinimą padeda atlikti jo globėjas (rūpintojas), artimas giminaitis arba „Savas asmuo“ (tiesiogiai su gyventoju dirbantis darbuotojas).

10. Gyvenimo kokybės vertinime nedalyvauja tie Įstaigos gyventojai, kurie nesuvokia savo veiksmų, negeba jų valdyti ar kontroliuoti dėl pažengusios senatvinės demencijos ar kitos psichinės ligos, liekamųjų reiškinių po insulto ar fizinės traumos.

11. Anketinė apklausa vykdoma pagal klausimyną (1 priedas), sudarytą pagal gyvenimo kokybės kriterijus. Kiekvienas klausimas atitinka tam tikrą gyvenimo kokybės kriterijų. Pasitenkinimo lygį gyventojai įvertina balais: 1- nepatenkintas/a Nesutinku; 2 – iš dalies patenkintas/a Iš dalies sutinku; 3 – patenkintas/a Sutinku.

12. Pirmaisiais Gyvenimo kokybės koncepcijos diegimo Įstaigoje metais (2020 m.) gyvenimo kokybės lygio matavimas atliekamas birželio mėnesį. Jo metu fiksuojamas gyventojų pasitenkinimo lygis tam tikru gyvenimo kokybės srities kriterijumi pagal balus

13. Pirmaisiais Gyvenimo kokybės koncepcijos diegimo Įstaigoje metais (2020 m.) gyvenimo kokybės pokytis matuojamas gruodžio mėnesį: anketinės apklausos metu gauti duomenys lyginami su birželio mėnesį gautais duomenimis, kuriuose fiksuojamas gyventojų pasitenkinimo lygis.

14. Vėlesniais Gyvenimo kokybės koncepcijos taikymo Įstaigoje metais gyvenimo kokybės pokytis matuojamas apklausos metu gautus duomenis lyginant su praėjusios (gruodžio mėn.) apklausos gautais duomenimis.

15. Gauti individualūs rezultatai nagrinėjami kartu su paslaugų gavėju, aptariamais veiksmais, kurie padidintų pasitenkinimą tose srityse, kurios tenkina mažiausiai. Apibendrinti individualūs rezultatai pateikiami procentine išraiška diagramose ir saugomi gyventojų byloje.

16. Susumavus individualių duomenų rezultatus diagramose atsispindimas bendras gyventojų pasitenkinimo gyvenimo kokybe lygis – taip atliekamas matavimas kolektyviniu lygiu. Rezultatai palyginami su praėjusios apklausos metu gautais rodmenimis - tai leidžia įvertinti gyventojų pasitenkinimo gyvenimo kokybe pokyčius ir išsikelti tikslus, uždavinius, numatyti veiksmus, kurie padėtų pasiekti geresnius gyventojų pasitenkinimo gyvenimo kokybe rodiklius. Numatyti veiksmai įvardijami kitų metų Įstaigos veiklos planuose.

17. Apklausos metu gauti rezultatai ir gyvenimo kokybės pokyčio rezultatai atspindi daugumos nuomonę. Visa tai atsispindi metinėje Įstaigos veiklos ataskaitoje. Į Įstaigos metinį planą įtraukiamos priemonės, gerinančios gyventojų gyvenimo kokybę tose srityse, kuriose gyvenimo kokybe nepatenkinti daugiausiai gyventojų.

18. Įstaigos gyventojų pasitenkinimo gyvenimo kokybe lygio siektinas rezultatas - 70 proc. bendro apklausoje dalyvavusių gyventojų skaičiaus. Išanalizuoti ir apibendrinti rezultatai yra perduodami saugoti direktoriaus įsakymu paskirtam darbuotojui, kuris atsakingas už gyventojų gyvenimo kokybės tyrimo rezultatus.

19. Rezultatų patikimumą lemiantys rodikliai:

19.1. aktyvus gyventojų dalyvavimas vertinant jų poreikius, išsakant savo lūkesčius bei norus. Siekiama, kad dalyvautų ne mažiau kaip 70 proc. gyventojų;

19.2. aktyvus gyventojų dalyvavimas rengiant, peržvelgiant, papildant, koreguojant ISGP išsikeltus tikslus. Dalyvauja ne mažiau kaip 80 proc. gyventojų;

19.3. aktyvus gyventojų dalyvavimas anketinėje apklausoje, išsakant savo subjektyvią nuomonę dėl individualių poreikių bei lūkesčių tenkinimo. Dalyvauja ne mažiau kaip 80 proc. gyventojų.

20. Už gyvenimo kokybės pokyčio vertinimą, palyginimą ir gyventojų anketinę apklausą atsakingas Įstaigos socialinis darbuotojas, kuris apdoroja, anketinės apklausos metu gautus duomenis, atlieka jų vertinimą ir pateikia procentine išraiška diagramose.

IV SKYRIUS

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

21. Įstaigos direktoriaus įsakymu paskirtas asmuo, atsakingas už suinteresuotų asmenų supažindinimą su gyventojų gyvenimo kokybės tyrimo metu gautais rezultatais, Įstaigoje gyvenančius asmenis, jų globėjus (rūpintojus), šeimos narius ar artimuosius giminaičius ir kitus suinteresuotus asmenis susipažindina su gautais tyrimo rezultatais.

22. Su tyrimų metu gautais rezultatais Įstaigos darbuotojai direktoriaus įsakymu paskirto asmens supažindinami susirinkimų metu.

23. Kiekvienas Įstaigos darbuotojas su Įstaigos Gyvenimo kokybės koncepcija supažindinamas pasirašytinai.

24. Gyventojai su Įstaigos Gyvenimo kokybės koncepcija supažindinami susirinkimų ir individualių pokalbių metu, jiems suprantama kalba ar forma.
